

Gospoda môja! V narodnogospodarskem oziru se ne dá tajiti, da gineva liberalizem v celi Evropi. Njega gesla ne vlečejo več, v prazne besede se nihče več ne vjame, njega gospodarski nauki se priznavajo in pobi-jajo kot ljudstvu sovražne zmote. Mogočen protikapitalističen tok rase čedalje bolj in njemu stojijo na čelu sam papež Leo XIII., s svojo encikliko o delavcih iz l. 1891. Nobena stvar ni ljudij o škodljivosti liberalizma bolj prepričala, kakor velike bolesi, katere je človeštvu povzročilo samovoljno gospodarstvo modernega liberalnega kapitalizma. Liberalizem je postal veroizpovedanje za bogataše in njega najvnetejši služabniki in najzagri-zenejši propovedniki so židje, ki so se izneverili naukom svojih prerokov. Če so drugi narodi za pridobivanje denarja manj zavzeti, imajo židje za to neki nagon, kakor je rekel sloveči politični pisatelj Goltz. Ni ga bilo naroda, ki bi bil tako divje oboževal zlato tele. Zgodovina je bila prerokinja. Obžalovati je, da je prav naša država najnovejši kraj, kjer se časti zlato tele.

(Dalje prih.)

Cerkvene zadeve.

Nova sv. maša na Ptujski gori.

»To je dan, ki ga je naredil Gospod, radujmo in veselimo se v njem!« Te besede so nam silile v spomin, ko je dne 4. avgusta stopil v naši proslavljeni romarski cerkvi č. g. Janez Kozoderc pred oltar Gospodov, da Mu daruje prvo daritev kot začetek težkega delovanja v vinogradu Njegovem.

Nešteta množica vernega slovenskega ljudstva je pri cerkvi pričakovala č. g. novomašnika. Ob 10^{1/4} uri se je začela sv. daritev z veličastnim spevom: »Veni sancte Spiritus — Pridi sv. Duh!« Po evangeliju pa stopijo na prižnico prečastiti gospod kanonik in profesor dr. Mlakar. V jedrnati, globokoumni in s čutečim srcem govorjeni pridigi pokažejo katoliškega duhovnika častitljivost, ker je vodnik, zdravnik in učenik ljudstva. Ker je pa stan katoliškega duhovnika tako težek, mora biti ta delaven, učen in pred vsem pobožen. In tak je in bode tudi č. g. novomašnik. Po pridigi, ki je globoko ganila in pretresla vse navzoče, nadaljevalo se je sv. opravilo.

Zvečer so pri slavnosti na novomašnikovem domu napili prečastiti g. slavnostni govornik sv. Očetu, mil. knezoškofu in presvetlemu cesarju. Napitnica slavnostnemu govorniku, preč. g. dru. Mlakarju, je bila sprejeta z občo in burno oduševljenostjo.

V ponedeljek je povzročil posebno navdušenje prihod ljubljene in med slovenskim narodom vrlo zna-nega domačega župnika, č. g. Jož. Sattlerja.

Č. g. novomašniku pa želimo, da bi stopal z božjo pomočjo po novi poti krepko in da bi deloval mnogo in mnogo let čil in zdrav v vinogradu Gospodovem v zveličanje duš in v prid slovenskemu ljudstvu. V to pomoz Bog!

VI. letno poročilo „Cerkvene družbe v Vitanju“ za leto 1894.

Namen družbe je, zbirati denarje, da se more ob svojem času dostojno popraviti župna cerkev sv. Petra in Pavla v Vitanju. Družbino premoženje je znašalo vsled računa za l. 1893. v gotovini 2090 gld. 56 kr., na zemljišču vloga 48 katastr. občina Brezen vknjiženi znesek 100 gld. Skupaj 2190 gld. 56 kr. Doneski leta 1894. (Sklep računa dne 31. maja 1895.) 507 gld. 18^{1/2} kr. Stroški za letni račun 1893 itd. itd. 25 gld. 99 kr. Dohodki l.

1894. torej 481 gld. 19^{1/2} kr. Obresti od naloženega denarja do 31. decembra 1894 l. 102 gld. 73 kr. Skupni znesek 2774 gld. 48^{1/2} kr. Od tega zneska je naloženo v posojilnici v Vitanju hran. knj. št. 1. 2674 gld., vknjiženo 100 gld., v blagajnici 48^{1/2} kr.

Leta 1894. smo prejeli od neimenovane dobrotnice 100 gld. Pokojni Vincenc Petre, posestnik v Skomru, župnija vitanjska, je pred svojo smrtjo († 16. aprila 1895) izročil družbi 80 gld. Ta blagi mož je bil ves čas, odkar se je ustanovila „Cerkvena družba“, njen zvesti ud, zaupni mož in zadnja leta odbornik. Zavoljo svojih vrlih lastnostij ostane vsem, ki so ga poznali, v najboljšem spominu. V Vojniku so umrli 27. septembra 1894 č. gosp. Blaž Rotnik, župnik v pokoju. Iz njihove zapuščine smo prejeli po vč. g. Jerneju Voh, nadžupniku v Konjicah, 20 gld. in dne 28. majnika 1894 je umrla v Celju blaga gospa Terezija Herič. Bila je ud naše cerkvene družbe od njene ustanovitve ter v ta namen darovala vsako leto po 5 gld. Bog povrni blagim dobrotnikom! — Za žive ude in dobrotnike se je opravila sv. maša vsled društvenih pravil dne 15. novembra 1894, za pokojne ude in dobrotnike pa dne 15. februarja 1895.

Gospodarske stvari.

Vzreja telet.

Kaj je bolj pametno, bolj uspešno pri vzreji telet, če jih krava sama doji ali če se jim daje mleko iz kake posode? Na to vprašanje se ne dá kar tako v obče odgovoriti, češ, to je zdravo, ono ne. Ravnati se mora pri tem po bližnjih okolščinah, po namenu, katerega ima gospodar s teletom, po naravi kravini itd.

Kar se zdravja tiče, mora se na prvi hip pritr-diti, da je neposredno dojenje za mladiča dosti zdravejše, kakor napajanje. Kajti tele dobiva na ta način svojo hrano vedno jednako gorko, jednake kakovosti in v jednaki meri. Gledé kakovosti se mleko sicer s časom nekoliko spreminja, ali te spremembe so tako malenkostne, da jih tele še ne čuti ne.

Pa gospodinja se bo oglasila ter ugovarjala, češ, mleka gre s tem preveč, tele mi ga nič ne pusti. Tudi to je res. Prihiani se mleka več, če se tele napaja, ker ne spije vsega, kar ga vsaj nekoliko dobra krava enkrat ima.

Ako pa tele samo kravo molze, ostane gotovo nekaj mleka v vimenu, kar pa za nadaljno pritekanje in nastajanje mleka nikakor ugodno ni — krava ima dan na dan manj mleka.

Nekateri pa svetujejo srednjo pot. Tele naj se napije kravjega mleka, kolikor se mu ljubi, a ostalo mleko naj se pomolze. Temu nasproti pokaže se nova nezgoda.

Krava mleka še dati noče, namreč tistega, kar ga preostane. Na drugi strani je tudi tele na škodi, kajti najmastnejše mleko priteče navadno nazadnje in tako pije tele pri dojenju najslabše mleko. A zvite glave so stvar še drugači obrnile. Krava se nekoliko pomolze in teletu se primerno dosti mleka pusti. Prašam pa modro gospodinjo, kako hoče ona zvedeti, koliko mleka še ostane v vimenu, koliko mleka potrebuje tele?

No, če se že ta ali ona navada vpelje, enkrat začne, mora tudi obveljati, ne sme se danes tako, jutri narobe ravnati. To bi iz raznih razlogov teletu pri razvijanju škodovalo. Že n. pr. zavoljo tega, kar se je prej omenilo o kakovosti mleka, ki najprvo in onega, ki nazadnje priteče, povzročila bi se pri dojenju kaka bolezen. In česa je treba tele v prvih tednih bolj varo-